

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 15.

Bankár és báró.

A két fogalom lassankint eggyé olvadt immár Budapesten, sőt magába olvaszt egy harmadikat is, mely azonban felekezeti izü lévén, ezuttal mellőzhető, annál inkább, mert köztudomású.

Valamikor, mikor külön utakon haladt a bankár és a báró, más volt a szerepük, más volt róluk a közfelfogás. A bankár foglalkozott a pénzüzletekkel, igyekezett tisztas haszon mellett megélni, a báró pedig kölcsön vette a pénzt, fizette utána a kamatot s megélték mind a ketten.

Ma a bankár ott fent Budapesten — mind báró akar lenni. Nemcsak akkora haszonra törekszik, amennyi elég a tisztességes megélhetéshez, hanem be akarja zsebelni azt a nem kis summát is, a melybe bele kerül a báróság megszerzése. Ekkora jövedelmet tisztességes uton megszerezni nem lehet. Miután pedig sokaknál fontosabb a jövedelem, mint a tisztesség, megszerzik a jövedelmet tisztességtelenül. Így aztán vagy a báróságba, vagy a börtönbe okvetlenül bele-

jutnak. Inkább a báróságba, tehát: folyik a tisztességtelen hajsza a pénzért tovább.

A német főkonzulnak kellett felhívnia a magyar igazságszolgáltatás figyelmét ezekre a galád firmákra. Ha csak magyarokat fosztottak volna ki, semmi bajuk sem történt volna. Loránt-Weil ur vigan evezne a lipótvárosi kaszinó választmányi tagságán keresztül a lipótvárosi báróság biztos révébe, társai pedig, Neumann, Raab, Weisz Adolf stb pedig igyekeznének mesterüknek nyomába hágni. Szerencsés véletlen, hogy a nagyságos rablóbanda a külföldet is belevonta tevékenységi körébe. A németre jobban vigyáz a maga állama, mint a magyarra a magyar hatóságok. Így esett, hogy néhány német ember kárvallása valahára az igazságszolgáltatás kezére juttatta azokat a hitvány elemeket, melyek ki tudja, hány derék magyar embert juttattak koldusbotra büntetlenül, csak azért, hogy lipótvárosi kaszinótagok és lipótvárosi bárók lehessenek?!

A német főkonzul hálára kötelezte a magyarokat is. Olyan szipolyba kényszerítette belenyulni a magyar igazságszolgáltatást, a mely mellett eddig hatóságaink legjobban szerettek behunyt szemmel elhaladni. Most kénytelenek ki-

nyitni mind a két szemüket és kénytelenek látni.

Szégyen, gyalázat az, amit látnak.

A magyarság égisze alatt meghuzódva, mint a pók a hálóban, egész hivatászerű csalót fedeznek fel. Ismerték őket eddig is: öles plakátok, évnegyedenként százezerszámra szétröpített reklámivek hirdették X vagy Y »bankházát«, »banküzletét«, »szerencsebazárját« és a jó Ég tudja, miféle hangzatos címekekkel hivalkodó vállalatát. Egy magyar utazó nemrég felfozozott Salzburgban egy németet, a ki a »Muskete« című német hetilap galád viccét merete előtte ismételni: hogy a magyarok igenis képviselve voltak a császárszüleumon — zsebmetszők közt. Nyílt levélben fogadalmat tesz, hogy mihelyt Bécsbe ér, első dolga lesz a »Muskete« szerkesztőjét is felfozozni a nyílt utca során. Szép. Hanem mit fog művelni annak az utazónak a hazafiasan felbuzduló tenyere, ha Budapesten valószínű szövetségűt uri zsebmetsző bandát talál, mint magánbankárokat, a kik zsebmetszői tevékenységük firmájául éppen a magyarságot használják s gyalázatára válnak a magyar névnek Európában?!

A német főkonzul erélyessége rázson fel végre bennünket abból a bűnös kö-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Kláríka.

Irtá: Julius.

III.

Sejtelmes néma éjszaka. Kláríka nyitott ablakában könyököl már régen. Kerüli szemét az álom. De nem is törődik az álommal. Néz a fekete éjszakába, előtte bolyingatnak a fák sötét lombjai. Gondolkozik mélyen, nagyon, szinte belefájul a feje. A mozdulatlan csend, a mindent betakaró éjszaka, a hűsítő lég az a környezet, mely jótékonyan hat felzaklatott lelkére, csillapítólag az izgalomra; gondolatai közt rendez, tisztáz, mérlegel, de a megállapodás az még nem messze van.

A bácskai távozása után két nap mulva levelet küldött, melyben előadta látogatásának célját. Kijelentette Kláríkáknak, egyszeri látása elegendő volt arra, hogy megszeresse. Végül engedelmet kér, hogy a látogatást a legkomolyabb szándékkal megismételhesse...

— Zárd be Kláríka az ablakot. A levegő egészen meghűlt. És még kendő sincs a nyakadon — szólt belépve, szelid szemrehányással édes anyja.

— Nem fázom, — szólt, becsukván az

ablakot, édes anyjával szembe leült egy kényelmes támlás-székbe.

Rövid szünet után kérdé az anyja:

— Atyád érdeklődik az iránt, mit fogsz a levélre válaszolni?

Miután a leány hallgatott, folytatá:

— Az imént rólad és jövődről beszélgetünk gyermekem. Gondolhatod, hogy a mi életünknek egyetlen célja te vagy. Fő vágyunkat és minden boldogságunkat az képezi, hogy téged boldognak lássunk, — a leány sirva fakadt s anyja kezét megcsókolván, zokogva mondá:

— Tudom édes anyám, ti nagyon szeretek engem. Veletek is akarok maradni mindig.

— Édes gyermekem, az élet mostoha, a szerető sziveket elválasztja egymástól. De ebbe bele kell nyugodnunk. Ez az élet rendje. Bizony én is sirva hagytam el boldogult anyám házát, mert amint tudod, árva voltam. De édes atyádat nagyon szerettem s ő a jóságos, mindenre kiterjedő szeretetteljes figyelme által annyira magához láncolt, hogy többé nem hagytam volna el a nagy világért sem. Mikor aztán, édesem, te születted, attól kezdve a hártalan boldogság szakadatlan láncolata volt életünk. A jó Istentől nem is kérek többet, minthogy neked is olyan életed legyen egykoron. Látod, ezt a Földváryt atyád régen is-

meri: megbízható, jellemes embernek tartja. Gazdag és derék. Igaz, neked is lesz valamid, de még ebben az esetben is szerencsének tartjuk. Ugy vettem észre, sietős a dolga, szükség van a feleségre. Hát Kláríkáim, gondold meg a dolgot...

— Nem tudom?

— Van valami kifogásod ellene?

— Nincs nekem semmi. Én is látom, derék jó ember. De... idegen.

— Hiszen lesz alkalmatok jobban megismerkedni, épen azt kérde, folytatni akarod-e az ismeretséget.

— Nem tudom.

— Talán van, aki iránt jobban érdeklődöl?

— Kláríka nem felelt.

— A hallgatás helybenhagyás. Tehát ez hiba. De hát édes leányom, én anyád vagyok, nekem tárd fel a lelkedet őszintén, ha titkod van. könnyíts magadon, nálam titkod olyan helyen lesz, mintha a saját szivedbe volna zárva.

Sötét volt a szobában Kláríka mégis zavartan sötötte le a szemét s alig hallható hangon suttogá:

— Engem a Laci nagyon szeret...

— A... Laci? — ámult el édes anyja.

— Édes leányom, ő nem hozzád való.

— Mondtam én már neki, de nem hiszi.

A hatóságilag díjmentesen engedélyezett **VEGELADÁS** még mindig tart:

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházában

hol az összes cikkekben raktáron levő óriási készlet minden elfogadható árrban lesz kiárustva.

Elsőrangú mütermeiben ugy

angol kosztümök, mint francia

ruhák **rendkívül olcsó**

árban elvállaltatnak.

zönyből, mellyel az »üzlet« jelszava alá bujlatott fosztogatásokat türtük. A magyar igazságszolgáltatás ne álljon meg feleuton. Ne csak a német állampolgárok kifosztását torolja meg, hanem védje meg a jövőben első sorban a magyarságot ezektől a parazitáktól; nehogy azt a látszatot keltse, hogy vannak itt elemek, a melyekkel szemben többet ér a német főkonzul, mint az összes magyar hatóságok.

*

Gróf Andrássy Gyula Budapesten.
Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter — mint jelentik — valószínűleg már holnap Budapestre érkezik.

A nagyatádi mandátum. *Cherurl* Gyulának főrendiházi taggá való kinevezésével gazdátlanul maradt a nagyatádi kerület mandátuma. Mint Nagyaiádról táviratozzák, a képviselőjelöltségre a koalíció *Tallián* Endrét, a nagyatádi járás főszolgabíróját kérte föl, aki a jelöltség elfogadására vonatkozólag még nem nyilatkozott.

A külpolitikai helyzet. Az európai helyzetet nagy nyugtalansággal nézik most az egész sajtóban. Erre való tekintettel a bécsi külügyminisztérium egyik vezető embere hosszabb nyilatkozatot tett melyben a többi közt ezeket mondta:

— Tagadhathatatlán, hogy van bizonyos nyugtalanság, a közvéleménynek az a benyomása, hogy a külügyi hivatalokban élénkebb s a kaszányaudvarokban komolyabb a dolog. Ez a képzelődés Németországban és részben nálunk is megszállta az embereket. Az oka azonban nem elég. A cár és az angol király Reválba találkoztak s ott Macedóniáról is be-

széltek. Ebből a körülményből európai felfordulásra következtetnek itt is, ott is. Mindez túlzott aggodalom s éppen ezért meg kell állapítani, hogy Anglia a béke fentartását kívánja s éppen ezért eszeágában sincs a hármasszövetségnek, mely egy emberöltőn át fenn is tartotta a békét, szétrobbantására törekednie. Válságról szó sem lehet s Ausztria-Magyarország helyzete a balkán kérdésben szilárd, annál inkább mert nem akar újabb országokat szerezni. Ha valami megzavarhatja az európai békét, ez csak az esetleges angol-német konfliktus lehet.

A kereskedelmi és iparkamara teljes ülése.

A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara tegnap, július 15-én tartotta teljes ülését, *Reisman* Mór kereskedelmi osztályelnök elnökléte alatt.

A rendes folyó ügyekről és a kamarai iroda működéséről, valamint a pénztár állásáról szóló jelentéseket tudomásul vették s az elnöki tanácsban megüresedett helyre Sztarill Ferenc beltágot választották be.

A kamarák költségvetésének és zárszámadásának egyöntetű összeállítására vonatkozó miniszteri rendeletet alkalmazkodás végett kiadták a kamarai irodának.

Tudomásul vették a kereskedelmi miniszter leiratát a vidéki kiállítások rendezésénél követendő eljárásra vonatkozólag.

Nagyvárad város kéményseprési szabályrendeletét helyesli a kamara, azzal a módosítással, hogy a kéményseprési díjak közigazgatási uton eszközölt behajtásokért a seprési díj 5 százalékát kapja a város.

Biharmegye alispánjának megkeresésére a kamara véleményezi, hogy a tenkei hetivásáron az órás, mézeskalácsos, kötélverő és sütő ipar körébe tartozó iparcikkeket csak helyben lakó iparos árulhasson.

A miskolci társkamara megkeresése folytán a munkás biztosításról szóló törvény módosítása tárgyában feliratot intéz a teljes ülés a kormányhoz.

A szegedi husvágók egyesületének és a

szegedi husvágók és a sertéshizlalók kölcsönös állatbiztosítási szövetkezetének fogyasztási adók leszállítása iránt az illetékes minisztériumokhoz intézett kérvényét hason szellemű felterjesztéssel pártolja a teljes ülés.

A közadók kezeléséről szóló törvényjavaslatot kiadták az elnökségnek, hogy 2 kereskedő és 2 iparos beltaggal együtt tárgyalja és a tárgyalás eredményéhez képest intézzen felterjesztést a miniszterhez az elnökség. A teljes ülés a tárgyaláshoz Kohn Dávid, Weintraub Mór, Cser János és Bodnár János beltágot választotta be a tárgyalásra az elnökség mellé.

A kereskedelmi miniszter véleményét kér, hogy a zsákkölcsönző ipartelepek az iparfelügyelők vizsgálata alá vetendők-e; a teljes ülés a zsákkölcsönző telepek ilyen megrendszabályozását nem véleményezi, mert a mi viszonyaink azt nem kívánják.

Az aradi társkamara felterjesztését, a kézi zálogüzletekre nézve a juxta-könyvek kötelező vezetésének mellőzése tárgyában, hasonszellemű felterjesztéssel támogatja a teljes ülés.

A soproni kamara pártolás céljából megküldötte a végrehajtási törvényt módosító novellának a kisiparosság érdekében leendő megváltoztatását célzó felterjesztését.

Az elnökség, tekintettel, hogy most már a törvényjavaslat meg van szavazva, a felterjesztés egyszerű tudomásul vételét javasolja.

Dr. *Hoványi* Géza beltág elfogadja az elnökség javaslatát, de kifejezést ad aggodalmának, amely mindenkiénél az új törvénynevel szemben. A törvény átmenet nélküli keresztülvitele nem azokat védi meg, akiket céloztak vele, hanem megszorítja a kis hitellel élők hitelét. Kéri, hogy a titkár és az elnökség kísérelje figyelemmel a törvény hatását s az életbelépés után az esetleg tapasztalt sérelmek alapján a kamara annak idején intézzen felterjesztést a miniszterhez.

A kolozsvári társkamara átirata folytán a teljes ülés az új termésű friss tengeri soron kívüli elszállítása iránt felterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez.

A mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozását tilalmazó törvény revisiója

— Az én Klárikám azonban okos kis leány, a ki meg fogja érteni, hogy ez lehetetlen.

— A Laci nem fogja megérteni, — sóhajtott Klárika.

— Édesem! Laci nagyon fiatal ember, mindössze, hogy túl van az önkéntességen, az ilyen fiatal ember érzelme hullámzó, mint a tenger.

— De hiszen mama, ez borzasztó lenne.

— Hidd el nekem. Földváry ellenben már megállapodott, az egyedül csak a felesége boldogítására fog élni. Az olyan emberben nem lehet bizni, akinek még nem nőtt be a feje lágya

— Csakhogy nekünk leányoknak pajtás pajtás kell, már pedig akinek a feje lágya benőtt, az bácsi.

— Aki mindenesetre nem csélcsep, hanem komoly, megfontolt, akire nyugodtan rábízhatja a leány a jövődöbeli boldogságát.

— Igaz-igaz. Dehát mégis . . .

— Na csak a gyerekes ábrándot raktározd el leánykori emlékeid muzeumába. Apádnak pedig megmondom, írja meg Földvárynak: szívesen látjuk. Most pedig feküdj le.

Nem felelt a leány semmit. Édes anyja megcsókolta és távozott.

. . . Nyugtalan álma volt Klárikának. Láttott egy kövér embert, aki mindig nevetett s ő úgy félt tőle; azután egy fiatal embernek szomorú, sápadt arca tűnt elébe, őt meg olyan nagyon tudta sajnálni . . .

Másnap reggel ismét az Erhez ment festeni. A szolgáló lepakolt és távozott. Klárikának pedig egy csepp kedve sem volt a festéshez. Nem is azért jött: Lacival akart találkozni. Nem jól aludt az éjjel. Lázban hánykolódott. Tele volt a feje, szédült. El is fáradt. Leült a nap által leperzselt gyepre, féloldalt dülve lekönyökölt, pici kezébe hajtá fejét. Hallgatta a sás hosszantartó susogását, amint a szél végig-végig suhant rajta. Kiállhatatlan nagy zöld legyek dongtak körülte. Már türelmetlenkedni kezdett, midőn megnyílt a nád s a csolnak orra lett látható. Nemsokára előtte állt a fiu, aki szinte reszketett az örömtől: napok óta nem látta az imádott leányt. Klárika elégedetten szemlélte fiu nagy örömet, megelőzte a köszönésben:

— Jó reggelt, Laci. A fiu közeledtére felállott s látta, hogy az nagyon sápadt.

— Klárika maga nagyon kegyetlen. Tudja-e, hogy azóta mindennap itt voltam, tudja-e, hogy azóta nem hunytam be a szemem és vártam, vártam. Ma különös előérze-

tem sugta, hogy eljön. Higyje, el kimondhatatlan sokat szenvedtem. Most azonban boldog vagyok, mert láthatom. A várakozás nagyon megkínzott. Klárika, szeretem magát, de meg is halok, ha maga a másé lesz.

— Nem megyek én férjhez.

— Hát a bácskai?

Klárika felbiggyeszté állát s lökött egyet a vállán, mikor mondta:

— Nem szeretem.

A fiatal ember életében ilyen gyönyörű szavakat nem hallott, megragadta a leány puha kacsóját s csóközönnel árasztá el.

— Csak lassan-lassan, — vont vissza kezét Klárika, ki nem volt ekkora kitörésre elkészülve.

— Klárika, az Istenre kérem, próbáljon meg engem szeretni.

— Nohát megpróbálom. De aztán maga is így fog szeretni? Mert a mama azt mondta, a maga szerelme olyan mint a tenger . . .

— Igen, nagyon jól mondta, olyan nagy és olyan mély.

— De a mama úgy értette, hogy hullámzó . . .

— Igen tornyosul bennem a szenvedély hulláma, de ezt a vihart a lelkemben a maga csodálatos kék szeme okozta, az szórta oda a vihar magokat. Szeretni fogom, Klárika

Gerstenbrein Tamás

szobrász és kőfaragó mester Nagyvárad, Rákóczi-út 55. (Diósi fatelep).

Ajánlja nagy raktárát: Saját készítményű márvány, gránit, syenit, labrador siremlekekben. Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugyszintén régi sirmoltok s sirmoltok renoválását a legolcsóbb árak mellett.

Első erdélyi géperőre berendezett kőfaragóműhely és

sírkőgyár.

Kolozsvár, Dézma-utca 21. sz.

Központi iroda Kolozsvár. Telefon 662.

Fióktelepek:

Déva. Nagyszeben. Bánpatak.

tárgyában a magyarországi bortermelők és borkereskedők orsz. szövetségének memorandumát pártosja a kamara.

A nagyváradai iparostanulók otthonába felügyelő bizottságba a kamara képviselőjében Cser János és Rendes Vilmos baltagot küldte ki a kamara teljes ülése.

Biharvármegye közleg, bizottsága véleményét kért a kamarától a megye tulajdonában levő vámoshid vámszedési jogának meghosszabbítása tárgyában. A teljes ülés a hidvámok szedésének jogát legfeljebb öt évre véleményezi meghosszabbítandónak.

Nagy tűz a Sárreton.

Elpusztult termések.

Még nincs tul minden veszedelmen a termés, ha be is van hordva, ha ott van már mellette a gép is, még mindig ki van téve a veszedelemnek. Ilyenkor már csak egy, de talán a legveszedelmesebb a termésre, a tűz tehet kárt a gabonában. A tűz pedig oly gyakran felüti a fejt és tönkre a gazda reményét, hogy mire hozzá fognának a mentéshez már elhamvadt az egész termés. Ilyen pusztító tüzről tesz jelentést nagybajomi tudósítónk.

A sárretoi járás egyik legnagyobb gazdálkodójánál történt a tűz s nagymennyiségű gabonát hamvasztott el a cséplő gépekkel együtt.

A tüzről a következőket adjuk:

A Pernyés pusztá, mely a nagyváradai latin szertartású püspökségnek képezi tulajdonát jelenleg Bleier Lajos bérletében van. A pusztán már hetek óta tart az aratás. A levágott élelem csépléséhez azonban csak most fogtak hozzá.

Tegnapelőtt este mikor a munkások pihenni tértek s elcsendesült a pusztá a szürkületbe egyszerre vakító piros fény vegyült. Azonnal talpon volt a teljes gazdasági személyzet. Egy nagy asztagon ütött ki a tűz s pár perc

alatt az egész asztag egy hatalmas lángtömb volt, melyet a szél himbált jobbra-balra. — Az asztag közelében még nagy mennyiségű szalma volt felhalmazva, melyre szintén átlépett a tűz. Pár perc műve volt az egész már körös-körül égett minden termés.

Az asztagok egymásután gyulladtak ki s világítottak be a leszállott éjszakába. Az asztagok között volt két hatalmas cséplőgép is. A tűz a gépekre is átment s annak faalkatrészeit teljesen elhamvasztotta. Az összehordott termés teljesen elpusztult.

A gazdaságimunkások a legnagyobb erőfeszítéssel dolgoztak, hogy a tűz tovább terjedését megakadályozzák, vagy legalább a gépeket megmentésük, azonban hasztalan volt minden törekvésük. A gépek mentési kísérleténél maga a bérlet is közreműködött s kezén és karján súlyos égési sebeket szenvedett.

A kár még megbecsülhetetlen.

*

Ugyancsak a sárretoi járásban történt egy másik tüzeset is, melynél szintén a termés pusztult el. Biharnagybajom határában Tótk László gazdálkodónak a gabona termése gyulladt ki s teljesen elhamvadt. A kár meghaladja a 3000 koronát.

A csendőrség mindkét tüzesetnél megindította a nyomozást, mert nincs kizárva, hogy gyújtogatás következménye volt mindkét tüz.

Hermann Bernáték

vagy:

A zenetanári düh Abderában.

Abderában, mert ez kultur város csak úgy dühöng a zene. Itt minden házban van valami hangszer és minden második házban van egy valaki, aki egy szép napon azzal lepi meg a közönséget, hogy zenei tudást fedez fel magá-

ban és még az előzőnap talán a férje által összevásárolt rongyokat szortírozó hölgyből egyszerre tanárnő, zongora tanárnő lesz. Első és fő kellék ilyenkor, hogy a férj üzlete is megmaradjon. Ennek külön szoba kell, itt állanak az ócskaságok, ez a férjé. A másik szoba üres. Ez a zeneiskola. Van benne egy láda és egy 8 forint havi bérért kiváltott zongora. A zenei tudós az mellékes a tanárnői oklevél ez még mellékesebb.

A férj elindul és végig énekel az utcán:

— Mi van eladó!

A feleség nyomon követi és minden házbán, ahol gyermeket lát ő is megjelenik. Felfedezi, hogy a Ricában, vagy Záliban egy világrengető zenei tudós van és azonnal ajánlkozik, hogy ő kiműveli ezt a rejtett tudást, sőt talán garanciát is vállal afelől, hogy rövid időn belül a gyerekeket mutogatni fogják mint csodagyereket.

Az abderai közönség borzalmasan hiú s a tanár nőnek felül. Megkezdődik a tanítás. A zeneterem tele van kellemetlen fagyaszaggal, télen hideg nyáron meleg a levegő, a másik szobában számlál az ócskaságok között a férj, miközben titokzatosan morog, szóval a hangulat elég zenedei. Következik a tanítás.

A tanár nő leül előszedi a kottákat és játszik pardon játszana. A tanítvány rendszeren az első óra után megelégszik a szerzett tudással és fizet, ott hagyja a tanárnőt. Am a tanárnő nem azért jött Galiciából vagy Bukovinából, hogy egy pár nagyváradai naiv esaláddal ne tudna elbánni. Felmondási időt kér, sőt követel. Két hónapi tandíjat számít, ezért aztán pert is indít. A bíróságnak sok a dolga megítéli és a közönség fizet.

Az ilyen kenyérkereset természetesen nagyon jövedelmező és a jó abderai közönség nem ébred fel, az hiú és nagyon naiv. A zenetanárnők, akiknek oklevelet a fenti módszer adott, vígan élnek napjaikat s keresik az áldozatokat.

Abdera! Abdera!

Ott nagyon sok a képzett zenetanár, akik hivatottak a tanításra és ezek összedugott kézzel nézik ezeket a zugtanárnőket, akik oly könnyen keresik a kenyeret, míg ők a megélhetésért küzdenek.

A zugtanárnők pedig szaporodnak. Ma bejön Galiciából például Hermann Bernáték holnap Bernát Hermanné és mindig jönnek és mindnyájan zenetanárnők és a közönség mindig naiv. Hermann Bernáték megszedi magukat és tovább állanak, tovább folytatni az üzletet, mert ez jól jövedelmez ám, nem kell hozzá semmi csak egy üres szoba és megfelelő arcbőr no meg naiv közönség. De hisz a közönség az mindig így jár, arra nem ügyel senki.

Igy van ez Abderában; örülünk, hogy nem élünk ottan.

Plutó.

Rémdráma a budapesti Kálvin-téren.

A Kálvin-tér 5. számú házbán az első emelet 17. számú lakásban tegnap hajnalban, háromnegyed három órakor családi dráma történt.

A lakásban Kovács Lajos 26 éves cukrászegéd nevével, született Csóti Kerékgyártó Bertával, aki 25 éves és harmadfél éves Dezső nevű gyermekükkel laktak.

örökké... De ekkor már nem birt tovább magán uralkodni a fiú, magához ölelte a leányt és megcsókolta; az első édes csókot követte még egy néhány, mikor kibontakozott a leány az ölelésből, két lépést oldalt téve megállt, megigazgatta hajtűt, miközben nevetve mondá:

— Kérem, ne legyen ilyen heves, tönkre tette a frizurámat. Különbben is baj van. A mama az este, mikor nyilatkozatot akart tőlem kicsikarni a bácskaira vonatkozólag, a mi nem sikerült, hát faggatni kezdett s ekkor mondtam, hogy maga szeret engem, a mama pedig azt felelte, ez képtelenség, hiszen maga gyerek.

— Hallatlan és csodálatos, az én papám is azt mondta, mikor ezt a dolgot pedzettem. Dehát miért vagyok én gyerek, — kiáltott fel kétségbeesett keserűséggel.

— Tudja, magának valami hősies nagy dolgot kellene véghez vinni, amivel bebizonyítsa, hogy térfi.

— Hősies nagy dolgot! — ismétlé a fiú, de hát mi legyen az a hősies nagy dolog. Ma már nincsenek hétfejtű sárkányok, melyekkel harcba szállanak; azt hiszem, elég hősies dolog, ha a mai világban valaki meg mer nősülni.

— Na ne szemtelenkedjék, mert majd nem lesz alkalma nősülni. A másik baj meg az, hogy a bácskai jönni fog gyorsan, az sem hivatja magát kétszer.

— Tudja mit, Klárka? Gondolkodtam a dolog felől. A boldogságunk előtt két nagy akadály áll. Első a bácskai, második az a különös felfogás, melyet kölcsönösen vallanak a mi szüleink az én gyerekségemre vonatkozólag.

— Ezt helyesen állapította meg.

— Intézze el maga a bácskai, én magamra

vállalom szüleink irántam táplált véleményeiknek a megváltoztatását.

— De hát miképp intézzem énel a bácskai?

— Vaditsa el.

— Miképp?

— Mondja neki, hogy maga időnkint nagyon mérges természetű, ilyenkor zuz, vág a nyomatékosság kedvéért vágjon eléje egy virágvázát. Lehetőleg előtte legyintsen nyakon vagy két cselédet. Rugjon bele a kutyába. És egyék előtte borzasztó sokat, mert egy bőven táplálkozó hölgyből minden férfi azonnal kiábrándul.

— De hiszen azt fogja hinni, hogy bolond vagyok.

— Annál jobb. Ebben az esetben örökre eltűnik a láthatárról.

— Rettenetes, micsoda tanácsokat ad nekem.

— Higyje angyalom, ennek olyan eredménye lesz, amely fölülmulja a várakozást.

— Hát maga miképpen akarja az öregeket bevenni?

— Bizza rám. Nem árulhatom el, mert akkor nem fog sikerülni.

— Hanem Laci, mindjárt tíz óra, értem jönnek, pedig még nem tettem egy ecsetvonást sem. Takarodjék.

— Elkerget utravaló nélkül.

— Csak menjen, most nem kap semmit...

De már ekkor Laci megölelte és néhány percig csattogott a csók, az édes, forró, hosszú csók...

Még integettek, messziről is egymásnak, míg a fiú el nem fordult csolnakával a nádasban. A leány pedig egy tábla kender festésébe kezdett, melybe madárijesztő bábu volt felalítva, rajta pedig verebek ugráltak...

(Vége köv.)

Kovács csaknem három hónap óta foglalkozás és cereset nélkül van, az asszony rokonsága segítette annyira, hogy megélhessenek és a lakást fizethessék.

Kovács kezdetben munka után látott, de mert meggyőződött arról, hogy így is megélnék, már nem is törődött a munkával, sőt arra kényszerítette feleségét, hogy zsebpénzzel is lássa el, amit ő korcsmára költött el.

Tegnapelőtt mint rendesen, tizenegy óra után jött haza Kovács. Az asszony már nem is szólt, annyira megszokta a korhely kedést.

Az asszony kis fiávjá feküdt együtt, Kovács odaállt és csak annyit mondott:

— No fiam, holnapra mindent rendbe hozok, — azután lefeküdt.

Háromnegyed háromkor az asszony arra ébredt, hogy a szobában világosság van, a férje az asztal körül foglalatokodik. Rászólt, hogy mit csinál?

A férfi nem adott választ, hanem odaugrott az ágyhoz és az asszonyt kétszer hasba lötte. Azután maga ellen fordította a fegyvert és háromszor a szájába lött.

A lövések zajára a szomszédok besiettek de már akkor vérükben, eszméletlen állapotban találták Kovácsot és feleségét, akihez kihívták a mentőket.

A mentők mindkét életveszélyesen sérültet a Rókus-kórházba szállították, ahol Kovács felvétel után azonnal meghalt. Az asszony haladéklia. A kórházban Schiffer Ferenc rendőrfogalmazó hallgatta ki.

A gyermeket a szomszédok vették egyelőre ápolás alá.

UJDONSÁGOK.

Gondolatok.

Oh de sok gazember van a világon, és hány fajtája a gazembereknek!

Kiirtani őket? Hiu ábránd!

Lehetetlenné tenni? No ez még csak megvalahogy, de fájdalom ez is csak azután, ha már egy csomó károsult van, ha már a csaló urak többé kevésbé »előklő« urak és ha már kilátásuk van — legalább is a lipótvárosi választmányi tagságra.

Nézzük csak mivel is foglalkoznak a jeles szélhámos urak.

Az egyik pénzügynök lesz. Felvesz egy hónapos szobát, különbejáratot és hirdeti minden ujságban, hogy módjában van kölcsönt szerezni olcsó kamatra, kezes nélkül, sőt négy szem között azt is megsugja, hogy a kölcsönt sohasem kell visszafizetni.

Hát persze, hogy nem! Mert a bankbizományos ur pénzt szerezni nem tud. Ellenben kér a leghetlenebb célokra előlegül annyi pénzt, — amennyit az ügyfelétől kicsikarni tud.

A másik »házasságközvetítő«. Az ügynököknek ez a fajtája — nagyon természetes — szintén az előlegekre fekteti a sulyt, ami természetes is, mert más jövedelme nincs és nem is lehet.

Vannak még »bankárok« is. Hát hogy tulajdonképpen kik is ezek a bankárok? Ugyan kérem! Tessék csak elolvasni a legutóbbi lapokat, az Ausztriából ide szabadult jeles férfiak díszes névsorát ott méltóztatik találni, felsorolva és megörökítve az ő cselekedeteiket. Meg méltóztatik ott találni a károsultak hosszú sorozatát és azt az óriási összeget is, amit a zugbankárok kicsaltak.

Hát jól van, csaló mindig volt és lesz is, de még is csak érthetetlen, hogy mindig akad valaki, aki az ilyen szélhámosoknak felül! Mert (a napirenden levő zugbankárok által becsapott emberekről lévén szó) érthetetlen, hogy csupa művelt, tapasztalt emberek hagyják magukat becsapni holmi kicsinyes ürügyek révén.

Ha a szédelgések sokféle fajtájának egyáltalán gátat lehet vetni, úgy annak legkönnyebb módja a hatóság kérhetetlen szigora és folytonos ellenőrzése.

Aki pénzt kínál kölcsön: igazolja, hogy módjában áll pénzt szerezni vagy adni, aki házasság közvetítésre vállalkozik, igazolja, hogy vállalata nem humbug, hogy az tisztességes alapra van fektetve (ha ugyan tisztességes alapon házasságot lehet üzletszerűleg közvetíteni) és semmiféle bankár sem veheti rossz úéven, ha a hatóság egy kicsit érdeklődik az iránt, hogy tulajdonképpen mennyi pénzzel is bankárkodik.

A csalók különben állandóan számítanak arra, hogy a csalás büntette magán vádra üldözhető csak és ha valaki fel is jelenti őket, igyekeznek kiegészíteni.

Szerencse, hogy ez az olcsó kibuvó nem sokára megfog szűnni és remélhető, hogy ilyen módon a csalások száma is kevesebb lesz.

Megvagyunk róla győződve, miután már ismét a saját kárán tanult a magyar, hogy az illetékes hatóságok kötelességük teljes tudatában, fokozottabb mérvben fognak ügyelni a szédelgőkre, kiknek legtöbbje — nem tehetünk róla — a galíciai bevándoroltak közül kerül ki.

* A Rector Magnificus megerősítése.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a budapesti tudomány-egyetem az 1908—1909, tanévre dr Székely István nyilvános rendes tanárnak a tud.-egyetem Rector Magnificusává, dr Dudek János ny. r. tanárnak a hittudományi, dr Katona Mór ny. r. tanároak a jog és államtudományi, dr Liebermann Leó ny. r. tanárnak az orvostudományi, dr Astóth Oszkár ny. r. tanárnak a bölcsészettudományi kar dékánjává, dr Preisz Hugó ny. r. tanárnak az orvostudományi kar jegyzőjévé történt megválasztását jóváhagyta, és nevezetteket az említett időtartamára e minőségükben megerősítette.

* A város új képei. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy b. e. Erzsébet királyné és Rákóczy fejedelem arcképeit a közgyűlési terem számára megfesteti s a képek elkészítésével Lendrey Sándor festőművészt bízta meg. A képek már elkészültek s tegnap szállították be a vasutól a városházára. A polgármester intézkedett, hogy a képeket mielőbb kifüggeszessék a városháza dísztermében.

* A nyári szinkör építése. A belügyminiszter a nyári szinkör ügyében leiratot intézett Nagyvárad városhoz, amelyben részletes kimutatást kér arról, hogy az építésből és fenntartásból mily teher hárulik a városra. A tanács felterjesztése kapcsán kimutatást küld a miniszternek s feltárja, hogy a nyári szinkörből lényegtelen teher éri a városi pénztárt.

* A színház tűzbiztonsága. Gerő Ármán főkapitány előterjesztést tett a Szigligeti-színháznál szükséges tűzbiztonsági intézkedések foganatosítása iránt. Két páholy feláldozásával a földszintnek két külön bejáratot akar készíttetni, a zápor készüléket berendezni s más

apróbb tűzbiztonsági dolgok elkészítését tartja szükségesnek, mint azt már évekké elelőtt a szakértők megállapították. A főkapitány előterjesztését a tanács kiadta a városi mérnöki hivatalnak.

* A békéscsabai templom. Különféle akadályok megszűnése után június 10-én megkezdtek — hála Istennek — a csabai templom falainak építését. Az alapokkal még ősszel készültek el. A falak átlag már 3 méter magasságban készen állanak. Eyre jobban látszik, hogy mily nagy templomuk lesz a csabai katolikusoknak. De nemcsak nagy, hanem igen szép is lesz a csabai templom. A gyönyörű tagozottság s a góthikus templom karcsu oldalpillérei már most is igen sok járó-kelőt megállítanak, akik valláskülönbség nélkül nagy örömmel és élvezettel nézik Csabának ezen új és alighanem legszebb épületét. Sok bámulóik vannak azoknak az óriási budakalászi fehér kőből készült belső oszloptalpatoknak, főknék és testeknek is. Ezeknek legnagyobb része 20—24 mázsa. A templom három hajós és kereszt hajós jesz. Maga a kereszthajó van olyan hosszú, mint a régi templom hossza. A vállalkozók télig tető alá akarják hozni a szép templomot.

* A Pece szabályozás költsége. A nagypiaci telkek eladásából befolyt összegeket, tudvalevőleg Nagyvárad városa a Pece szabályozás keresztülvitelére fordítja. Mivel a Pece-szabályozás munkálatai már folyamatban vannak, a városi főszámvevői hivatal előterjesztést tett a tanácshoz, hogy a nagypiaci telkek árából a Nagyvárad Takarékpénztárban levő 47000 koronát vegye ki és utalja be a házipénztárba, a Pece szabályozási munkálatok fedezése céljából.

* A Szigligeti-Társaság könyvtára. A Szigligeti-Társaság 10000 korona értékű könyvtárát tűz ellen biztosítja s kéri a várost, hogy a tűzkár-biztosítási összeget vállalja el. A városi tanács, mielőtt véglegesen döntene a kérdésben, utasította a mérnöki hivatalt, hogy vizsgálja meg, cserép, vagy milyen más anyaggal fedett épületben van elhelyezve a Szigligeti-Társaság könyvtára.

* Vizsgálat egy gyógyszerész ellen. A napokban megirtuk, hogy Weinstock Imre gyógyszerész segéd panaszt adott be a megyei főorvoshoz a nagybárodai gyógyszerész ellen. A panaszban olyan dolgokat adott elő a gyógyszerész segéd, hogy azok miatt szigorú büntetés jár ki beigazolás esetén. A főorvoshoz tegnap levél érkezett, melyben a panaszt tévő gyógyszerész segéd mindent vissza vont. A levél alapján a vizsgálat be is lett volna szüntetve, azonban tegnap a megyei főorvosnál megjelent Weinstock Imre s azt adta elő, hogy a feljelentésben elmondottak mindenben megfelelnek a valóságnak. A visszavonást csak azért tette, mert a gyógyszerész bezárta előtte az ajtót s addig nem akarta elengedni, míg a visszavonó levelet meg nem írja. A főorvos ezt a feljelentéshez vette s intézkedett a vizsgálat szigorú folytatása iránt.

* Trachomás visszavándorlók. Az alispán intézkedésére minden járásban megvizsgálták a visszavándoroltakat. A vizsgálatot teljesítő hatósági orvosok most tették meg jelentéseiket. Ezek szerint trachomás beteget találtak a margitai járásban négyet, a tenkeiben hatot, a magyarcsékeiben hármat, az érmihályfalvaiban Bagamér kivételével kettőt, a nagyszalontaiban kettőt, a cséffalvaiban kettőt, a derecskeiben egyet

és a berettyóújfalusi tizenegyet. Az újfalusi járásból a 11 trachomás beteget Pocsaj községében találta az orvos. A betegek gyógykezelése iránt a legmesszebbmenő intézkedések tétettek meg.

* **Építőiparosok gyűlése.** A nagyváradai építőiparosok szövetségének végrehajtó bizottsága ma, csütörtökön délután félhat órákor a szövetség helyiségében tartja meg július havi rendes ülését. A gyűlésen a végrehajtó-bizottsági tagok teljes számban és pontos időben való megjelenését kéri *Rendes Vilmos* elnök.

* **A zugbankárok.** Sándor László rendőrkapitánytól tegnap érkezett az első jelentés a főkapitányságra Bécsből. E szerint a nyomozás a legkielégítőbb eredménnyel járt, de letartóztatás nem volt eszközölhető, mert a bécsi ügyek szoros összefüggésben vannak a berlini ügyekkel, hol a közbenjáró és felhajtó ügynökök viselt dolgait is tisztázni és felderíteni lehet. Sándor László kapitány nyomozása Bécsben kiderítette, hogy a budapesti cégek onnan visszarendelték ügynökeiket, akik már haza is jöttek. Érdeklét helyeken tegnap azt beszélték, hogy a megvádolt bankárok közül többen elutazni készülnek, úgy látszik, a vizsgálat további eredményét nem akarják megvárni. Loránt Félixet, az öngyilkos zugbankárt tegnap délután négy órákor temették a kőbányai temető halottasházából. Nyolcvan koronás sírhelyt vettek neki. A temetést nagy titokban tartották s azon csak a család tagjai vettek részt.

* **Léprekerült tolvaj és orgazda.** Lótkovits Lajos cipőkereskedő pauaszolta, hogy 3 napja veszi észre, hogy valaki a kertjéből a burgonyát állandóan lopja. A tolvajok ezen idő alatt mintegy 70 fő burgonyát loptak el. Káros ma éjjel megleste a tolvajokat és sikerült őket burgonyaszedés közben elotgni Klein Sándor 15 éves és Boros József 16 éves rovvott multu tolvaj személyében. Boros ellen Neumann Izák kereskedő is tett panaszt, akinek a nagypiaci árusátrából az elmúlt héten egy pár cipőt lopott, de tetten éretett. A fiatal bűnösök a lopott burgonyát — vallo-másuk szerint — Likovár Emánuelnéknak Baross-utca 4. sz. a. adták el.

* **Garázda katonák.** Tegnap este fé 11 órákor a helybeli tüzérezred egy őrmestere nyolcadmagával a Körösíné-féle-ház mellett elhaladván, a társaság egyik tagja, széles jókedvében levette az egyik ablakvédő fatáblát. Erre az utcán járó Német Gáspár kalapos szemrehányást tett neki. A tüzerek kardot rántottak és Németet háromszor fejbe vágták, Német beszaladt özv. Gleiberné házába a tüzerek utánna s mivel nem engedték be őket, kardjaikkal az ajtót, ablakot, villanyoszlopot összevagdosták és fél tégladarabokat hajigáltak a ház udvarára. Kohn Mátyás mészáros segéd egy revolverlővést tett a levegőbe, amire az egyik rendőr-örsem odasietett. A tüzerek a rendőr láttára megszaladtak és a Szacs-vay-utcán egy közeli vendéglőbe menekültek. A rendőr másik két társával utánuk sietett, igazolásra szólította fel a garázda tüzereket, ezek azonban ezt megtagadták. Az egyik rendőröközeg felkérésére a vendéglő előtt elhaladó honvéd gyalogezredbeli ügyeletes századost hívta fel, azután a tüzereket nevük bemonására és oldalfegyver számuk megmutatására. A tüzerek ellen eljárást tett folyamatra a rendőrség.

* **Elosipett tolvajok.** Tegnap este tíz órákor Kriszta Sándor vasuti vendéglősnek a földszinten levő lakásába a nyitott ablakon keresztül Györfi Gyula két másik, eddig ismeretlen társával bemászott és két felső kabátot el-emelt. A vendéglős felesége éppen be akart

menni a szobába, amikor látta, hogy egy fehér nadrágos alak ugrott ki az ablakon a járdára. Lärmát csapott s erre Guttman Sámuel csapos és Veres György betes a tolvajok után iramodtak és az egyiket el is fogták. A másik két tolvaj a kabátokkal elmenekült. Györfi lezárattott.

* **Örült rablógyilkos a debreceni pályaudvaron.** Izgalmas jelenetnek volt a tanui tegnap a debreceni pályaudvaron vára-kozó közönség. *Ferő Mihály* többszörös rablógyilkosságért elítélt feyenc, ki ellen különben más gáztetteiért jelenleg is folyik a vizsgálat, a fegyházban megörült és mint ilyent a nagy-kállói tébolydába szállította az ügyészség. *Tóth Sándor* detektív kísérté az elmebeteget, ki midőn a kupéba akarták elhelyezni nagy lármat csapott: *Akasztani akartok vinni*, kiáltott a detektív felé és kezével lábával rugdolózott, megakadályozandó, hogy a kupéba vi-gyék. Ez azonban rendőri segítséggel még is sikerült.

* **Katonazene hangverseny van minden vasárnap délelőtt a PANNÓNIA-szálloda éttermében. Dréher sör. Zóna-reggeli. — Saját termésű borok.**

* **Az intelligencia találkozó helye az Európa szálló árnyas hős kerthelyiségében, hol naponta változatos műsorral mozgatónykép előadásokat rendeznek.**

* **A Náci bácsi mozija.** Weisz Ignác, a *Nemzeti-szálloda* közkedvelt bérlője a mai nap-tól kezdve esténként 15, Nagyváradon még nem látott mozgatónyképet mutat be. A kizárólag jobb közönség által látogatott helyiségben jó ételek és italok szolgáltatnak fel igen olcsó ár-ban. *Belépődíj nincs.* A zenét *Varga Stefi* zene-kara szolgáltatja. A műsor a következő: *Elvárás-zolt ház.* — *Női párbaj.* — *Borbély és bohóc.* — *Csoda-tyuk.* — *Poloskás kisasszony* — *Dinnye hatás.* — *Csodálatos hajnövesztő.* — *Csoda-halászat.* — *Pajkos gyermekek.* — *Betörők munkában.* — *Fényképésznel.* — *Little Tich átváltozó-művész.* — *A menyasszony álma.* — *Aranybogár.* — *A boszorkány titka.*

* **Kérelem.** Felkérjük az n. é. közönséget, hogy Nagyvárad és Váradvelence állomásokról Püspök- és Félix tündőbe történő utazásaik alkalmával, ha a kirándulás 24 óránál több időre nem terveztetik úgy Nagyváradon, mint Váradvelencén menettérti jegyet váltani sziveskedjenek, mert ez által a visszatéréskor a menetjegy váltás kellemetlensége elkerültek. Kolozsvár 1908. június hó. Az üzletvezetőség.

* **Akar Ön jó bort inni?** akkor siesen *Pais Béla* vendéglőjébe, ahol olcsó pénzért kitűnő konyhát, pon pás borokat, szolid kiszolgálást s jéghideg finom sört talál s kellemesen eltöltheti üres óráit a rekkenő hőségben a nap izzó sugarai ellen édes menedéket nyújtó hős kerthelyiség árnyas fái alatt.

* **MOLNAR H.** Bémer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és tea-sütemény kapható. Telefon 395.

Irenke regénye.

Tizenkét évig a cigányok között.

Romantikus ügy foglalkoztatja most az élesdi főszolgabírósgot, a nagyváradai árvaszéket és Kemény Ignác tb. alkaptányt. A történet hőse egy tizenkét éves leányka, aki eddig az élesdi cigányok között élt s akit most az anyja minden áron ki akar szabadítani a cigányok közül.

A nem mindennapi történetről tudósításunk a következő:

Tizenkét évvel ezelőtt Élesden élt *Spinen-rád Cecil* mint egy odaváló kereskedő rokona.

A leány fiatal szép teremtés volt s csakhamar egy egész sereg udvarló vette körül.

A hosszú udvarlásoknak az lett a vége, hogy Czezilnek lakásán megjelent a gölya, hozott egy egészséges leány gyermeket.

A gölya madár utja nagyon veszélyes szokott lenni és a jelen esetben is az volt. Ugyanis a kisleányért elvitte Czezil egészségét. Czezil nagyon beteg lett úgy, hogy a kis leányát el kellett venni tőle.

Az anya környezete a kisleányt egy cigány asszonynak adta oda, Ettől kezdve senki sem tudott a kisleányról. A cigányasszony eltűnt a faluból az anya pedig hosszas betegség után gyógyult fel. Betegsége alatt elfeledkezett mindenről s csak hónapok után kezdte gyermekét keresni, azonban hasztalanul.

A cigányasszony elkerült a faluból, később az anya is. A kis leány sorsa után hiába érdeklődött az ország minden részében az anya, sehol sem tudtak felvilágosítást adni. Időközben Spinenrád Czezil férjhez ment s Nagyváradon telepedett le.

A kis leány pedig fejlődött a cigányok között, akik vissza kerültek Élesdre. A barna nomád nép tudta azt, hogy a kisleány nem az ő nemzetségéből származott és azért másképen is bánt vele mint a saját szülőtteivel. Csinos ruhákban járaták, külön fekvőhelye volt, sőt még iskoláztatták is. A cigányok tulajdonképen nem tudták, hogy kinek a gyermekét nevelik.

Az egész cigány nép tisztelte a kisleányt. A nagy tisztelet s becézgetés teljesen megnyerte a kisleányt a cigányoknak. Irenke az öreg cigányasszonyban édes anyját tudta s úgy is szerette. Származásáról soha senki sem beszélt s a kis leány sem kérdezte ezt soha.

A mult hó végén azonban egyszerre váratlan vendég érkezett az élesdi cigánytelepre. Spinenrád Cecil érkezett meg s a leányát kereste. A cigányok előbb tagadták a leány ott létét később azonban beismerték, azonban semmi áron sem akarták a gyermeket édes anyjának kiadni.

Az anya csendőrökkel is fenyegetőzött, mire a cigányok kijelentették, hogy a leányt nem adják vissza és ha még egyszer ott megjelenik, ki fogják onnan kergetni. Az anya ezután a bírósághoz folyamodott. A bíróság a gyermeket visszarendelte az anyjának, azonban a cigányok a bíróság intézkedését sem respektálták. A cigányokat maga a kislány is biztatja, mert nem ismeri el anyjának Spinenrád Cecilt és ha erről beszélnék, hizelegve fogja át a cigányasszony nyakát:

— Ugy-e te vagy az én anyám és nem engedsz el magad mellől?

Ilyen jelenetek után természetesen a cigányok egyöntetűleg mondják:

— Nem engedjük el.

A cigány asszony arra az esetre, ha a gyermeket mégis elakarják venni tőle 10 korona tartás díjat kíván minden hónapra. Ez az összeg tekintélyes summát tesz ki, annál is inkább, mert a pénzt kamatos kamataival követeli a cigány asszony.

Spinenrád Czezil Nagyváradon Kemény Ignác tb. alkaptányhoz, mint főlöcigány bírőhoz fordult tanácsért, aki kezébe vette az ügyet. Hogy nem lesz könnyű a cigányok közül kiszabadítani a kis gyermeket az kétségtelen, mert a cigányok mindenre elvannak szánva.

TÁVIRATOK.

Nem lesz fuzió.

Budapest, július 15. Az utóbbi időben megint az a hír terjedt el, hogy a pártok között fuzió lesz. Ezt a híresztelést ma minden párt megcáfolta.

Öngyilkos miniszter.

Róma, július 15. Massimny volt pénzügyminiszter ma megmérgezte magát. A minisztert szívizéhvadás érte s e feletti elkeseredésében mérget vett be.

Kiakarta irtani a családját.

Budapest, jul. 15. Kisláng községben Tóth István 32 éves gazdálkodó összeveszett a feleségével, aki e miatt két gyermekével ott hagyta. Tóth felesége eltávozásra miatt haragra lobbant és egy baltát élesített ki, amivel felesége után ment. Az asszony szüleihez menekült. Tóth a baltával apósa portájára ment, ahol Gáspár Péter a feleségének édes apja állotta útját. Az öreg embert a baltával leütötte, mire az anyósa jött ki. A feldühödött ember a baltával ennek is neki támadt s őt is leütötte miközben két gyermekét is megsértette. Ezután felgyújtotta a házat és futva elmenekült.

Összeesküvés a cár ellen.

Sosnovice, július 15. Julius elseje óta tömegesen tartóztatják le és utasítják ki az extrém pártokhoz tartozó embereket. Tegnap 130-at július elseje óta pedig összesen 350-et tiltottak ki. A pétervári távirati ügynökség jelentése szerint nem igaz az a hír, hogy a kiutasítások és letartóztatások a cár élete ellen szőtt összeesküvéssel vannak kapcsolatban.

Forradalom Közép-Amerikában.

Berlin, július 15. Newyorkból jelentik: Hodurasban igen aggasztó mérvűket ölt a forradalom. A kormány attól fél, hogy Közép-Amerikában általános háború fog kitörni.

Newyork, július 15. Puerto-Corteseből (Honduras) érkező távirat szerint Quitteres tábornok Cholotecába érkezett. A hondurasi csapatok és a forradalmárok közt csata kezdődött.

Gázömlés egy tengeralatti naszádon.

London, július 15. Az A. 9. számú tenger alatt járó naszád legénysége a naszádnak Portlandból Doverbe folytatott útján gázömlés folytán a megfúlás veszélyének volt kitéve. Mikor a tiszték a hajó alsó részébe mentek az egész legénységet eszméletlen állapotban találták. Az egyik hadnagy élete veszélyeztetésével elzárta a kiömlő gáz-csapot, mire maga is elájult. Négy ember élet és halál közt lebeg.

A hajóssztrájk vége.

Fiume, jul. 15. Az Ungara Croata hajói megkezdték a rendes menetét. A közönség a molón lelkes hurráhl kiáltással kísérte a hajók indulását. A kormányzó palotában ma délelőtt 11 órakor

tárgyalják a megszüvegezett békefeltételeket. Egy hajóra vörös lobogót huztak fel, de csakhamar eltávolították.

Megöltek egy csendőrt.

Krakó, jul. 15. Bierbazov faluban négy paraszt megölt egy csendőr-örmeszter, aki őket valami kihágásért felírta. A parasztok lesből rátámadtak a csendőrré, elvették fegyverét és harminc késszurással megölték. Az egyik tettest elfogták.

Kinai alkotmány.

Peking, július 15. (Rerter.) Ma császári ediktum jelent meg, amely szabályozza a tervezett törvényhozó gyűlés tagjainak mandtáum ügyét. A rendelkezések bizonyos mértékben demokratikus alapon nyugszanak, bár kivételes eseteket sorolnak fel, úgy, hogy a hatalom a császár kezében marad.

NYILTTÉR.

Van szerencsém a t. vevőközön-séget tisztelettel értesíteni, miszerint a

LEBOVITS MIKSA és TÁRSA-féle

cipő üzletet
megvettem

és az ott felhalmozott férfi-, női- és gyermekcipőket a mai naptól fogva minden elfogadható árban árusítom.

Teljes tisztelettel

REINER S. SÁNDOR.

Igazságszolgáltatás.

Hevesi Ákos ügye. Megemlékeztünk róla, hogy Hevesi Ákos, aki tudvalevőleg a múlt év tavaszán a Rákóczy-uton megölte Jámbor Sándort, nem nyugodott bele elilétetésébe és védője útján ügyének újból leendő tárgyalását kérte. A törvényszék most döntött a kérelem ügyében. A beadványban felhozott azon indokot, hogy Hevesi már fiatal korában is beteges izgatott természetű volt, nem vette figyelembe. Az egyik törvényszéki orvos, dr. Fisch Aron ugyanezt konstataálta, azonban a másik orvosszakértő kétségtelenül normális észjárását állapított meg s a törvényszék is erre az álláspontra helyezkedett.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, július 15.

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	—	10.38
Rozs okt.	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt.	—	7.04
Tengeri máj. 1908.	—	6.85
Tengeri jul.	—	6.69

Ertéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, július 15.

Osztrák hitelrészvény	—	631.25
Magyar hitelrészvény	—	748.—
Leszámitoló bank	—	743.75
Rimamurányi	—	561.50
Osztrák-m. államvasuti részv.	—	692.25
Közuti vasut	—	552.—
Városi villamos vasut	—	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1908. július 15.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	82.75
Magyar földleherment. kötvény 4. sz.	—	93.50
Horvát-szlavon földleherment. kötvény	—	94.50
Magyar nyeresemény sorsjegy kölcsön	—	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	145.—
Osztrák járadék papirban	—	97.25
Osztrák járadék ezüstben	—	99.—
Osztrák járadék aranyban	—	116.50
Osztrák korona járadék	—	97.50
1860. osztr. államsorsjegyek	—	150.25
Osztrák magyar bankrészvény	—	1730.—
Magyar hitelbank-részvény	—	748.—
Osztrák hitelbank-részvény	—	631.50
Magyar hitelrészvény	—	689.50
London vista	—	240.—
Páris vista	—	96.50
20 márkás arány	—	23.51
20 frankos (Napoleonder)	—	19.09
Német birodalmi márka	—	117.62

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Magy. kir. államvasutak.

154812—1908. A—III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1909. január hó 1-től számítandó 3. esetleg 5 évre, vagyis 1911. esetleg 1913. év végéig a szükséges szöveges nyomtatványokra és az ezekkel kapcsolatos könyvkötő munkákra és a használatban levő kezelési nyomtatványok — és az ezekkel kapcsolatos könyvkötő munkáknak szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A közelebbi feltételek és részletes módzatok, valamint az ajánlatul felhasználandó űrlapok a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag- és leltár-bezerzési A. III. szakosztályánál (Budapest, VI. Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 44. ajtószám.) a hivatalos órák alatt díjmentesen kaphatók.

Az ivenkint 1 koronás m. kir. okmánybéllyel ellátott sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok lepecsételve ily felirással: Ajánlat 154812—1908. számhoz 1908. évi augusztus hó 4-én déli 12 óráig az anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (VI. Andrássy-ut 73. sz., II. emelet 44. ajtószám.) benyújtandók vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott nyomtatvány mennyiség egy évi értékének 5, azaz: százaléka készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1908. évi augusztus hó 3-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak főpénztáránál leteendő.

Budapest, 1908 évi július hóban.

Az igazgatóság.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

A NAGYVÁRADI FÜRDŐK ÚJ MENETRENDJE. NAGYVÁRAD—PÜSPÖK-FÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Velece	8 01	10 01	2 21	5 01	6 52	9 28
Rontó	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 43
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 45

PÜSPÖK-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Püspökfürdő ind.	8 59	0 59	3 19	5 59	7 49	10 32
Rontó	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velece	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velece	8 11	10 11	2 31	5 11	7 02	9 38
Rontó	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 17
Rontó	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 27
V.-Velece	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 38
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 34

Magy. kir. államvasutak.

163594. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága központi szertárában ez idő szerint készletben levő és a folyó évben még összegyűlt összesen mintegy 150 métermázsa XVI. 147 tételű betét nélküli ócska ruggyantát és 580 métermázsa XVI. 148. tételű betétes ócska ruggyantát eladni óhajtván, e célból nyilvános pályázatot hirdet.

A vevő köteles a neki eladott mennyiségeket, melyek a tényleges vissznyeremény szerint a fenti mennyiségeknél 10 (tiz) százalékkal nagyobbak vagy kisebbek is lehetnek a felszólítás vételétől számított tizenhárom napon belül okvetlenül átvenni és a szertárból eltávolítani.

A jelenlegi készlet a kötelező megkötésével egyidejűleg a december hó végével összegyűlt mennyiség pedig 1909. évi január hó végével fog a vevőnek rendelkezésére bocsáttatni; ha pedig a minimális mennyiség utóbb említett határidőig nem gyűlne össze és ha a vevő erre igényt tart és ezt legkésőbb 1909. évi február 5-ig velünk írásban, közli, akkor a még hiányzó mennyiség az 1909. évi vissznyereményből fog kiszolgáltatni.

Az anyag fentnevezett szertárban veendő át, annak vasuti kocsiba való felrakásáról és továbbszállításáról a vevő tartozik gondoskodni; ha pedig a vevő az anyagnak vagonokba való felrakását a szertár által kívánja végeztetni, akkor tartozik ezért métermázsként 11 (tizenegy) fillért fizetni.

A pályázni kívánók felkéretnek, hogy erre vonatkozó és egy koronás magyar okmány bélyeggel ellátott, sértetlen és lepecsételt borítékba tett ajánlataikat a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályában (VI. Andrassy út 73 sz. II. 43 ajtó sz. a.) következő címmel: »Ajánlat 163594 számhoz ócska ruggyanta megvételére» 1907. évi augusztus hó 4-ének déli 12 órájáig benyújtani sziveskedjenek, amikor azok ugyanott felbontatni és felolvasatni fognak. Az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői ezen versenytárgyalásnál jelen lehetnek.

Az ajánlatok kizárólag ezen, célra rendelt és említett anyag és leltárbeszerzési szakosztályban egy példányban ingyen kapható úrlapra ennek rovatának pontos kitöltése mellett állítandók ki és pedig az ajánlati áraknak számokban és betűkben való kiírása mellett.

Az ajánlattevők az ócska anyagok eladására 122291—1896 szám alatt fenálló általános feltételeket magunkra nézve kötelezőknek elismerni és az erre vonatkozó feltét füzetet, mely nyomtatványtárunkban 30 fillért megszerzendő 60 filléres okmánybélyeggel elátni két tanu előtt sajátkezűleg aláírni és ajánlataikhoz csatolni tartoznak. Ezen feltételek vidékieknek 30 fillér és 20 filléres posta-

bélyegnek a nyomtatványtárhoz leendő beküldése után postával küldetnek meg.

Bánatpénzként megvonni szándékolt anyag ajánlati ár szerinti értékének 5százaléka az ajánlat benyújtására kitűzött határnap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzken vagy állami letétekre alkalmas érték papirokban teendő le főpénztárunknál.

A bánatpénzt az ajánlattal egy borítékban beküldeni nem szabad, annak letéte azonban az ajánlaton felemlítendő. A bánatpénz letételét igazoló jegy nem csatolandó az ajánlathoz hanem az ajánlattevő birtokában marad.

Nem az előirt úrlapon benyújtott, bánatpénz nélküli, elégtelen bánatpénzü, feltét füzet nélküli, nem sértetlen borítékban le nem pecsételt elkészve vagy távratí uton tett ajánlatok, valamint olyanok, melyek ezen pályázati hirdetményben felsoroltaktól eltérő feltételeket, vakarásokat vagy javításokat tartalmaznak nem fognak figyelembe vétetni.

Pótajánlatok egyáltalában nem bocsáttatnak tárgyalás alá.

Ajánlattevők ajánlataikat azok benyújtásától számítva az ajánlatok fetett tartandó döntésig visszavonhatatlan kötelezettségben maradni tartoznak.

Az ajánlatok tetszés szerinti rész mennyiségekre is szolhatnak, de az alul írott igazgatóság is fentartja magának a jogot, hogy egyeseknek tetszése szerinti részmenyiségeket engedhessen át, melyek ajánlattevő ha csak annak ellenkezőjét ajánlatában világosan ki nem kötötte elfogadni tartozik. Az alulírott igazgatóság fentartja magának még azon jogot, hogy az ajánlatok közül tekintet nélkül az ajánlati árakra, szabadon választhasson és, hogy a cél elérésére más féle intézkedéseket tehessen.

Budapest, 1908. évi június havában.

Az igazgatóság.

POVAZSÁN JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata

Nagyváradon, Városi bazárépület színházi oldal.

Tervez és készít:

mindentéle erős és gyenge áramu villamos munkálatokat, u. m.: csengők, házi és szabad távbeszélők, dynamók, motorok, ivlámpák, világítási és

vilámlámpák berendezéseket

lelkiismeretes kivitelben jutányos árban. Jótállás a teljesített munkáért. Költségvetés díjmentesen.

Telefon 525.

257

LÉVAI MÁRTON

könyvkötészet,

vonalzó-intézet

és üzleti könyvgyár

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut (saját-ház.)

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye Most nyílt meg az Európa remek herthelyisége. Kitűnő egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős saját termései, kitűnő boraival, finom Dréher sörrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékelték. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

Új üzlet! Új üzlet!

Klepner és Szigeti

polgári és katonai szabók.
Beöthi Ödön-utca 35. szám.

A legjutányosabb és legpontosabb kiszolgálás, ugy katonai, mint polgári ruhákban fővárosi ízlés szerint, állandó o raktár katonai felszerelésekben. o Szives pártfogást kérnek a tulajdonosok.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre

Egy szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú 1 szelvény 10 korona
teljes fűrészház 1 szelvény 12 korona
ház (ház, nád- 1 szelvény 15 korona
rág és mellény) 1 szelvény 17 korona
olegondó, csak 1 szelvény 18 korona
1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért, szintúgy felöltőszövetet, turistalódot, seymkamgarnt stb. stb. gyári árakon küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Kolozsvártt.

2363—908. III. szám.

Hirdetmény.

Értesítjük a n. é. utazóközönséget, hogy az 511. és 512. sz. személyvonatok a Tövis—Karácsonfalva közt levő 145. sz. őrház Oláh-csesztve megállóhelynél f. évi július hó 15-től kezdve, utasok fel és leszállás céljából feltételesen meg fognak állani. A nevezett vonatok a megállóhelyet a következő időpontokban érintik: Az 511. sz. szv. (Bpest felé) d. e. 8 óra 25 p. » 512. » » (Bpest felől) este 8 » 43 p. Kolozsvár, 1908. július hó 11-én.

Az üzletvezetőség.

Legjobbak

a

Moskovits

czipők.

Kossuth-utca 5.

24

Van szerencsém a t. vevőközöniséget
≡ tisztelettel értesíteni, miszerint a ≡

Lebovits Miksa és Tsa-féle

cipő üzletet

MEGVETTEM

és az ott felhalmozott férfi-, női-
és gyermekcipőket a mai
naptól fogva minden elfo-
gadható árban árusítom.

Teljes tisztelettel

Reiner S. Sándor.